

ONDŘEJ HANIČÁK

**RENEŠANČNÍ DOMY
MORAVSKO-SLEZSKÉHO POMEZÍ**

PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ TYPOLOGIE A FORMÁLNÍCH ASPEKTŮ
MĚŠŤANSKÉ OBYTNÉ ARCHITEKTURY 16. A 17. STOLETÍ

**SLEZSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM**

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM 2015

OBSAH

	VESTIBULUM – PÁR SLOV NA ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ	7
1	TEMATICKÉ, ČASOVÉ A TERITORIÁLNÍ VYMEZENÍ MONOGRAFIE	9
2	PRAMENY K POZNÁNÍ MĚŠŤANSKÉ RENESANČNÍ ARCHITEKTURY SLEDOVANÉ OBLASTI.....	13
2.1	Ikonografický materiál	13
2.2	Prameny písemné povahy	15
2.3	Rozbor dosavadní literatury	21
3	VÝKLAD HISTORICKÉHO KONTEXTU SLEDOVANÉ STAVEBNÍ ČINNOSTI.....	39
3.1	Územně správní vývoj sledovaných teritoriálních celků	39
3.2	Problematika velikosti zkoumaných měst	42
3.3	Hospodářský význam jednotlivých sídel	44
3.4	Urbanistická struktura a hradební systémy	47
3.4.1	Uliční síť a fortifikace Opavy	47
3.4.2	Uliční síť a fortifikace Krnova	49
3.4.3	Uliční síť a fortifikace Bruntálu	51
3.5	Další souvislosti měšťanského renesančního stavitelství.....	53
3.6	Požáry měst jako milníky renesanční výstavby	58

4	CHARAKTERISTIKA RENESANČNÍCH MĚŠŤANSKÝCH DOMŮ V OPAVĚ, KRNOVĚ A BRUNTÁLE	61
4.1	Dědictví středověké městské zástavby.....	61
4.1.1	Parcelace a základní hmotové rozvržení staveb.....	61
4.1.2	Nejstarší dřevohliněná zástavba	63
4.1.3	Komorové domy – nejstarší zděná zástavba	63
4.1.4	Pozdně středověká proměna měšťanského domu.....	65
4.1.4.1	Stavební materiál	65
4.1.4.2	Klnební konstrukce	66
4.1.4.3	Známá dispoziční řešení.....	67
4.2	Komparace renesančních měšťanských domů v Opavě, Krnově a Bruntále	69
4.2.1	Poznámka k metodice značení staveb ve sledovaných městech.....	69
4.2.1	Dispozice	69
4.2.2	Mázhaus.....	83
4.2.3	Schodiště.....	93
4.2.4	Suterény	97
4.2.4.1	Dispozice.....	97
4.2.4.2	Klnební konstrukce	108
4.2.5	Formální řešení klnebních konstrukcí nadzemních částí staveb	118
4.2.5.1	Několik poznámek k atribuci a chronologii zkoumaných štukatur	119
4.2.6	Portály.....	114
4.2.7	Okenní ostění.....	150
4.2.8	Kompozice fasád.....	151
4.2.9	Arkýře	153
4.2.9.1	Reflexe podoby měšťanských domů v díle Jakoba Schickfuse	158
4.2.10	Kompozice fasád – srovnání podlažnosti měšťanských domů.....	163
4.2.11	Atiky a štíty.....	165
4.2.12	Podloubí	173
5	ZÁVĚREČNÉ ZAMYŠLENÍ	179

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	187
POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA	189
REJSTŘÍK JMENNÝ	209
REJSTŘÍK MÍSTNÍ	221
SOUPIS VYOBRAZENÍ	229
RESUMÉ	235
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	241